

Překlad publikace Evropské unie
2013

POKYN č. 14
k uplatňování směrnice o bezpečnosti hraček
SPORTOVNÍ POTŘEBY VERSUS HRAČKY

Poslední zpracovaná aktualizace: 26/09/2011

Přeloženo z originální anglické publikace uveřejněné Generálním ředitelstvím pro podnikání a průmysl
na <http://ec.europa.eu/enterprise>
© Evropská unie, 2011.

Český překlad: © Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ), 2013

Za překlad je odpovědný výhradně Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

POKYN č. 14
K UPLATŇOVÁNÍ SMĚRNICE O BEZPEČNOSTI HRAČEK

SPORTOVNÍ POTŘEBY VERSUS HRAČKY

Tento pokyn je nezávazný dokument určený ke stanovení pravidel, která mohou pomoci členským státům a zúčastněným stranám v rozlišení mezi hračkami a sportovními potřebami. Tento dokument vyjadřuje názor většiny členů Expertní skupiny pro bezpečnost hraček. Obrázky zveřejněné v dokumentu představují příklady, které mají usnadnit rozhodování. To však neznamená, že zastupované výrobky jsou ve shodě¹.

Tento dokument nezbavuje národní orgány povinnosti individuálně rozhodnout o jakémkoliv jednotlivém výrobku, zda spadá do působnosti směrnice o bezpečnosti hraček nebo do působnosti jiné sektorové legislativy. Soud opakovaně potvrdil, že národní orgány, jednající pod dozorem soudů, musí postupovat na základě individuálního přístupu a zohlednit všechny charakteristiky výrobku. Proto tento dokument „nepředepisuje“, co požaduje regulační právní rámec. Spíše má sloužit jako jeden z mnoha prvků podporujících národní kompetentní orgány v jejich rozhodování o jednotlivých výrobcích na základě individuálního přístupu. Tento dokument zejména nezbavuje národní orgány povinnosti konzultovat věc s kolegy z jiných regulovaných sektorů za účelem získání kompletního pohledu na všechny aspekty týkající se daného výrobku.

1. Úvod

Směrnice 88/378/EHS nepovažovala sportovní potřeby a kola konstruovaná pro sport za hračky. Během revize nové směrnice o bezpečnosti hraček (TSD) 2009/48/ES zákonodárci nechtěli rozšiřovat působnost TSD, ale chtěli podat další vysvětlení k rozsahu a nepovažovali za hračky sportovní potřeby (včetně kolečkových bruslí a skateboardů) určené pro děti s tělesnou hmotností vyšší než 20 kg, koloběžky a další dopravní prostředky určené pro sport.

Záměr směrnice 2009/48/ES byl následující:

- Potřeby určené ke sportu a ne ke hraní dětmi mladšími 14 let nejsou považované za hračky. Jelikož existují výrobky v šedé zóně, nová TSD zavedla kritérium, podle něhož nepovažuje za hračky sportovní potřeby určené pro děti s tělesnou hmotností nad 20 kg.
- Dopravní prostředky, zvláště koloběžky, nejsou hračky, pokud jsou určené pro sport nebo určené k cestování na veřejných cestách nebo veřejných stezkách. Další příklady zahrnují kolečkové lyže, odrážecí sáně, velké koloběžky a kolečkové brusle. Naproti tomu některé dopravní prostředky mohou být považovány za hračky, pokud mají herní hodnotu a jsou určené pro děti mladší 14 let, například některé koloběžky s herní hodnotou, které nejsou určené k ježdění na veřejných cestách a stezkách.

Termín „sportovní potřeby“ není v TSD definován a musí tedy být vysvětlen. Podle slovníků jsou „sportovní potřeby“ definovány jako potřeby nebo předměty používané či nezbytné pro účast v určitém sportu, zatímco sport je definován jako fyzická činnost, která se řídí souborem pravidel nebo zvyků a je často provozovaná závodně. Rada Evropy definicí sportu myslí všechny formy fyzické činnosti, které příležitostnou či organizovanou účastí vedou k vyjádření nebo zlepšení fyzické zdatnosti a duševního zdraví, formování společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních². Kritéria uvedená níže se pokusí pomoci orgánům dozoru nad trhem a zúčastněným stranám v rozhodování o dotčených výrobcích.

¹Názory vyjádřené v tomto dokumentu nejsou právně závazné: závazně vykládat právní předpisy Společenství může pouze Evropský soudní dvůr (Soud)

²http://www.coe.int/t/dg4/sport/SportinEurope/charter_en.asp#TopOfPage

2. Kritéria klasifikace výrobku jako hračky nebo sportovní potřeby

Definice hračky obsahuje následující kritéria:

- jakýkoliv výrobek navržený nebo určený
- výlučně či nevýlučně
- ke hraní
- dětem mladším 14 let.

Největším problémem této definice je pojem „ke hraní“ nebo „herní hodnota“.

Pro dítě má herní hodnotu prakticky cokoliv, ale to neznamená, že každý předmět spadá do definice hračky. Aby bylo možné pokládat předmět za hračku pro účely směrnice, herní hodnota musí být dána určeným způsobem výrobcem. Skutečnost, že je výrobek určen pro děti mladší 14 let, automaticky neznamená, že je výrobek hračkou (např. dětská kola).

2.1. Záměr výrobce

Prohlášení výrobce o určeném použití je jedním z hlavních kritérií toho, aby byl předmět považován za sportovní potřebu. To podporují následující faktory:

- Distribuční kanál: sportovní potřeby jsou často prodávány v obchodech k tomu určených. Nicméně mohou být také prodávány ve specializovaných prodejnách hraček, ale měly by být prodávány spíše odděleně,
- Místo prodeje v rámci obchodu: sportovní potřeby pro děti se často prodávají vedle sportovních potřeb pro dospělé nebo odděleně od hraček,
- Cílová skupina reklamy, prezentace a balení: pokud obal a reklama zdůrazňují fakt, že je předmět navržen ke sportu a má vlastnosti vhodné pro úspěšné sportovní využití, bude předmět pravděpodobně považován za sportovní potřebu, zatímco obal, prezentace a reklama navržené k přilákání dětí budou znamenat, že výrobek bude pravděpodobněji považován za hračku.

2.2. Rozlišovací charakteristiky výrobku

Velikost jednotlivého předmětu a velikost dítěte nejsou jedinými rozhodujícími faktory v odlišení sportovních potřeb od hraček. Když je tentýž výrobek zhotoven v menší podobě, ale materiály a vzhled zůstaly stejné jako u původního výrobku, není to hračka, ale spíše je nadále považován za potřebu pro sport. Avšak, je-li výrobek nejen zmenšený, ale došlo ke změně materiálu, vzhledu nebo jej určitý komponent odlišuje od originálního výrobku, mohl by být považován za hračku. Mluvíme-li o rozlišovacích charakteristikách, pak je odlišnost v materiálech obvykle klíčem k odlišným vlastnostem.

Při stanovení rozlišovacích kritérií výrobku, kterými by se sportovní potřeby odlišily od hraček, lze brát v úvahu níže uvedené rozlišovací charakteristiky. Avšak tyto charakteristiky by měly být zkoumány vedle dalších uvedených kritérií, a ne izolovaně:

- Výrobky s pestrými, lákavými barvami s tématy navrženými tak, aby přilákaly či bavily děti (včetně kreslených postavíček buď na výrobku, či v podobě doplňků, např. samolepky),
- Výrobky navržené z různých materiálů, aby tentýž výrobek byl vhodnější pro dítě (např. lehčí či měkčí než obvykle),
- Výrobky navržené jako hračka - protipól sportovního vybavení, která je jasně navržená ke hraní dětem nebo k imitaci sportovní aktivity,

- Výrobek dobře zavedený a chápaný jako hračka a nikoliv jako potřeba pro sport.

2.3. Zvláštní kritéria použití výrobku

Sportovní potřeby často vyžadují zvláštní instrukce či podmínky pro použití. Pokud se výrobek používá jako hračka, nemělo by existovat riziko zranění dítěte, pokud zůstane s výrobkem samo. Sportování vyžaduje zvláštní kritéria použití výrobku, která naznačují, že výrobek by měl být využíván ke „sportu“ a ne ke „hře“.

Tato kritéria zahrnují:

- Výuku a trénink-stejně jako dospělí, i děti potřebují absolvovat proces učení, někdy rozšířený o trénink vedený odborníky, aby se naučily provozovat daný sport a patřičně zacházet s příslušným vybavením. Příklady takové sportovní činnosti jsou lyžování, bruslení a cyklistika.
- Zvýšený dohled nad malými dětmi - když děti sportují, často na ně dohlíží dospělí z různých důvodů, např. správné používání vybavení, instrukce ohledně pravidel hry a techniky.
- Používání ochranných prostředků - při sportování včetně jízdy na kole, bruslení a fotbalu děti a mnozí dospělí využívají další ochranné prostředky, jako např. helmu a chrániče holení.
- Zvláštní pravidla pro děti - mnohé sportovní federace vyvinuly zvláštní pravidla uzpůsobená potřebám dětí. Jedním z příkladů je „Play & Stay Action Campaign“ vyvinutá Mezinárodní tenisovou federací, která prosazuje použití speciálních míčků, raket odpovídající velikosti a zvláštní tréninky pro děti.
- Sportování na místech zvláště určených pro tento účel - příkladem toho jsou golfová hřiště, lyžařské svahy, tenisové kurty. Tato jmenovaná místa jsou často také přizpůsobena zvláštním bezpečnostním požadavkům a často také dětem (např. mini-tenisové kurty, začátečnické lyžařské svahy).□

2.4. Cena

Hračky se prodávají za nižší ceny než sportovní potřeby, protože na sportovní potřeby jsou kladena zvýšená kritéria na jejich použití a ochranu uživatele.

Tato kritéria zahrnují:

- Materiály - hračky se často vyrábějí z plastů nebo specifických měkkých materiálů, zatímco sportovní potřeby bývají vyrobeny z lepších materiálů jako například:
 - Lyže pro sportovní využití se skládají z kompozitů včetně skelného vlákna, kevlaru, hliníku, jiných polymerů a složených materiálů jako karbonové vlákno.
 - Golfové hole se skládají z různých materiálů, jako je titan, nerez ocel a pokročilé složené materiály.
- Bezpečnostní normy - ochranné pomůcky nošené během sportování musí být ve shodě s bezpečnostními normami spadajícími do působnosti směrnice o osobních ochranných prostředcích (89/688/EHS).
- Vývoj výrobku a design: ke zlepšení řádného využití a bezpečnosti výrobci sportovních potřeb neustále vyvíjejí nový design, techniku a využití materiálů.

3. Konkrétní příklady

	Hračka	Sportovní vybavení	Odůvodnění
<p>Trampolíny pro domácí použití</p> <p>http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/guidance-documents/014-guidance_doc_sport equipments_en.pdf</p> <p><i>První obrázek na straně 5</i></p>	X		Výrobek ke hraní dětem < 14 let
<p>Boby</p> <p>http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/guidance-documents/014-guidance_doc_sport equipments_en.pdf</p> <p><i>Druhý a třetí obrázek na straně 5</i></p>	X		Diskutováno během setkání ADCO a určeno pro ke hraní dětem < 14 let
<p>Lyže a lyžáky</p> <p>http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/guidance-documents/014-guidance_doc_sport equipments_en.pdf</p> <p><i>První obrázek na straně 6</i></p>		X	Lyžování je čistě volnočasová aktivita a není považováno za hraní
<p>Basketbal/americký fotbal</p> <p>http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/guidance-documents/014-guidance_doc_sport equipments_en.pdf</p> <p><i>Druhý obrázek na straně 6</i></p>		X	Oficiální a tréninkové míče jsou používány při sportovní události
<p>Basketbal/americký fotbal</p> <p>http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/guidance-documents/014-guidance_doc_sport equipments_en.pdf</p> <p><i>Třetí a čtvrtý obrázek na straně 6</i></p>	X		Větší změny ve fyzikálních /materiálových vlastnostech, aby byl výrobek uzpůsoben dětským pohybům při hře
<p>Fotbalové branky pro domácí použití</p>	X		Výrobky ke hraní dětem < 14 let

	Hračka	Sportovní vybavení	Odůvodnění
Fotbalové branky http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/toys/files/guidance-documents/014-guidance_doc_sport equipments_en.pdf <i>Pátý a šestý obrázek na straně 6</i>		X	Fotbalové branky se používají při sportování či tréninku nebo na veřejných hřištích
Koloběžky	X		Ke hraní dětem < 14 let (viz pokyny č.1)

4. Kdo nese konečnou zodpovědnost za rozhodnutí, zda určitý výrobek spadá či nespadá do působnosti směrnice 2009/48/ES?

Rozhodnutí, zda výrobek spadá nebo nespadá do působnosti směrnice o bezpečnosti hraček, je součástí právních předpisů. Proto spadá toto rozhodnutí primárně pod zodpovědnost členských států. Pokud Útvary Komise shledají, že rozhodnutí jednoho členského státu o klasifikaci výrobku jako hračky není správné, může se celé věci s členským státem ujmout. Soudní dvůr je jediný orgán, který může dát působnosti směrnice závazný výklad.